

Predikan av Jenny Arnerlöf – Ett är nödvändigt – 2021-09-12

I fredagens DN kunde man läsa att Sverige sticker ut bland EU-länderna när man rangordnar det som ses som de viktigaste politiska frågorna just nu. Där den stora majoriteten av EU-länder svarade att klimatkrisen är den viktigaste frågan vi har att hantera, svarade en majoritet av tillfrågade svenskar att brottsbekämpning är viktigast. Jag börjar inte här för att ställa dessa frågor emot varandra. Båda utgör ett hot mot mänskligt liv men klimatfrågorna hotar förstås mer än bara människors välbefinnande. Jag börjar här för att inte sticka under stol med det faktum att vi har tydliga bekymmer eller problem att lösa. Utöver mångfalden av personliga problem som vi alla möter då och då, har vi i vår tid ett antal stora kollektiva problem som gör många av oss ängsliga. Så när Jesus i dagens evangelietext säger, "gör er inga bekymmer" kan det hända att vi har svårt att ta honom på allvar.

En oförsiktig läsning av dagens tema och evangelietext kan få oss att tro att Bibeln föreslår en enkel lösning på problemen vi står inför. Här måste vi ta itu med en fundamental skillnad i hur vi tänker och hur Bibelns texter tänker. Bibeln tänker inte i problem och lösnings termer på samma sätt som vi. "Sök först Guds rike och hans rättfärdighet" är menat som något mycket större än ett problemlösnings råd i stil med "om ni söker Guds rike och hans rättfärdighet så blir ni av med er ångest och allt löser sig." När Jesus säger "gör er därför inga bekymmer" i dagens evangelietext är det en del av en större sammanhängande text där Jesus talar till vår tendens att skapa säkerhetssystem för våra liv som kräver mycket energi av oss och där vi inte räknar med Gud.

Om två veckor kommer de första verserna av detta sammanhängande textblock upp. De börjar med Mt.6:19. Då kommer vi att titta på dem mer

som en helhet tillsammans med dagens evangelietext. Idag vill jag fokusera på vers 33 "Sök först [Guds] rike och hans rättfärdighet, så skall ni få allt det andra också." Denna vers verkar gå stick i stäv med dagens tema, ett är nödvändigt, eftersom det står två saker där: vi ska både söka Guds rike (1) och hans rättfärdighet (2). Men Guds rike och Guds rättfärdighet är olika sätt att uttrycka en och samma sak: hur man lever i samklang med Gud.

Denna vers är bergspredikans mittpunkt och kärna. I bergspredikan utvecklar Jesus bland annat sina tankar om hur det goda livet ser ut. Där är det tydligt att det goda livet är ett liv levt i försonad relation med Gud och andra människor. Det är Jesus viktigaste undervisning om hur vi kan leva redan nu i ljuset av Guds goda framtid. Guds rikes ankomst var Jesu främsta budskap när han kallade människor till omvändelse. Varför var det Jesus budskap? För att även då levde människor ett delat liv där deras tro på Gud inte berörde deras verkliga liv. Tro skötte många i Templet och synagogan men liv levde man enligt rikets regler och seder. Uppmaningen att söka först Guds rike är en vägledning i hur man kan leva ett integrerat liv. Det är ett förhållningssätt som inte delar upp livet i kategorier i sekulärt och sakralt.

Så vad är Guds rike? För att svara på den frågan idag lånar jag tankar av en miljöaktivist och författare Wendell Berry som, även om han är för ödmjuk för att kalla sig själv kristen säger sig vara en som tar Jesus Kristus på fullt allvar. Berry ger några principer för att tänka på Guds rike som den omfattande verklighet den är och jag vill nämna tre.

Den första principen är att Guds rike omfattar allt. I Guds rike är till och med varje sparvs död en viktig händelse vilket är ett sätt att säga att allt är viktigt.

Den andra principen är att vi är i Guds rike vare sig vi vet det eller inte och vare sig vi vill vara det eller inte. Allt som finns i Guds rike är förenat både med riket och med allt annat som finns däri. Grundläggande ekologi.

Den tredje principen är att människor inte känner och aldrig kan känna alla varelserna som Guds rike innehåller och hur deras existens är ordnad. Vi är ansvariga för Guds rike, Gud är.

Den viktiga tanken Berry ger som jag vill att vi ska ta till oss är att Guds rike omfattar och har en omsorg om skapelsen i sin helhet. Den omfattar det kända och okända, det synliga och osynliga, och den är både fattbar och ofattbar. När Jesus kallar oss att söka Guds rike och hans rättfärdighet är det inte en andlig idévärld eller ett luftslott han kallar oss att ägna oss åt.

Han kallar oss att leva i aktiv spaning efter Gud, Guds godhet, och hur Gud utifrån sin stora kärlek och barmhärtighet skulle agera i konkreta jordiska situationer som vi hamnar i. När vi som individer söker Guds rike använder vi vår föreställningsförmåga för att komma på hur Gud skulle låta himlens sätt att tänka förändra jorden. Guds rike är världshistoriens och hela skapelsens mål och mening. Allt som är gott hör till Guds rike och allt som är ont är på väg att förvandlas av det.

Gud är alltid aktiv och närvarande i världen runt omkring oss men om inte vi söker det kommer vi inte att se det. Alltför ofta begränsar vi vår uppfattning av Guds aktivitet genom att bara söka Gud där vi tror att Gud *bör* vara. Andra gånger går vi vilse i försök att utröna och tolka händelser vi misstänker är kommunikation från Gud. Poängen med budskapet om Guds rike är att få oss att förstå att Guds nåd, kärlek och närvaro är överallt runtomkring oss.

Det betyder att vi inte ska tänka på framtiden med en rädsla för brister som får oss att agera girigt och kärlekslöst i nuet. Att söka Guds rike är att leva

utifrån Guds rikliga omsorg där våra fysiska behov ombesörjas och där vi har tillgång till allt som kan möta världens djupaste behov som förlåtelse och försoning, helande, och uppståndelsens kraft att bygga upp och ge mod. Guds rikes budskap är att Gud har goda intentioner för hela sin skapelse, oavsett hur illa vissa delar av den må bete sig.

Den som följer Jesus har tackat ja till att låta Gud verka *i* deras eget liv och *genom* det för att främja sitt rikes synlighet. Att följa Jesus är att vara Guds partner i en pågående process där Gud besestrar det som är ont med godhet. Jesus proklamerade Guds rike och hela skapelsens förnyelse – det var verkligen goda nyheter som han vandrade runt och förkunnade. Hans död på korset och uppståndelse var den avgörande segern över krafterna i vår värld som är fientliga mot Guds rike.

Ofta hör man säga att vi måste arbeta för att skapa Guds rike här på jorden men det var inte Jesus budskap. Han sade att Guds rike eller himmelriket är nära och tillgängligt, och han kallar oss att söka det.

I detta finns ingen snabb mirakelkur för klimatkrisen och bekämpning av brottsligheten. Vad som finns i detta är något som formar oss att bli människor som är präglad av mod, självutgivande kärlek och omsorg. För ofta tänker vi att de tre orden fodrar heroiska handlingar men jag märker mer och mer saknaden av en allmän utstrålning av vänlighet. Vänliga ögon och ett leende är möjligen de främsta signalerna att vi söker Guds rike! Det är konstigt att det ska vara så, men jag undrar varför så enkla former av vänlighet har blivit så sällsynta. Människor vars liv formas av ett sökande efter Guds rike är människor som kan samla och leda andra genom livets olika kriser med gudomlig visdom och en robust mänsklighet. Det är vad vi ser av Aposteln Paulus i dagens text från Apostlagärningarna där jag vill runda av.

Scenen vi hörde i texten från Apostlagärningarnas 20:e kapitel skildrar Paulus farväl från de kristna i Efesos. Det är snopet att de sista två verserna från den större farväl scenen inte kom med. Där står det att, "De grät häftigt, omfamnade [Paulus] och kysste honom. Det som smärtade dem mest var hans ord att de aldrig skulle få se honom igen. Slutligen följde de honom till båten." Det var inte med ett svalt avstånd eller överlägsenhet som Paulus talade till de kristna i Efesos om sin tid hos dem. Paulus talade från sitt hjärta och den lilla gruppen som hade samlats runt honom anade kärleken i hans ord som måste ha varit kongruent med deras erfarenhet av Paulus. Det är en gripande scen där den lilla gruppen med uppriktiga känslor visade hur mycket Paulus betydde för dem.

Vad hade Paulus lärt församlingen i Efesos som gjorde detta farväl så gripande? Utifrån Paulus egen beskrivning av sina tre år bland dem, ser vi att Paulus lärde Efesierna att finna Gud i nuet och ingjuta det himmelska i det jordiska. Det innebar inte frihet från jordens bekymmer för Paulus – tvärtom kan vi läsa att det innebar en hel del lidande och sorg för honom eftersom världens vilja än så länge, inte är överens med Guds vilja. Det finns många ställen och sammanhang på vår jord, just nu, där Guds vilja inte sker. Guds rike är på frammarsch men den är inte färdig etablerat. Både jordens liv och Kristi kropp är sårade.

Men det vi ser i Paulus känslösamma avfärd från församlingen i Efesos är att den kristna församlingen är som en utpost till Guds rike. Församlingen är en plats där vi stöder varandra i vårt sökande. Vi stöttar varandra medan vi växer och utvecklas i vår strävan att vara människor som liknar Kristus. Vi förnekar inte att glappet mellan Guds rike och världens riken ibland sätter oss i en spänning som kan vara svår att navigera genom men vi inbjuds att komma som hela människor med känslor och längtan och som Paulus får vi lyfta allt detta i bön till Gud och anförtro varandra åt Gud. Amen.